

Bibó István évnyitó beszéde

Elhangzott 1997. szeptemberében

Kedves Barátaim: tanárok, szülők, régi tanítványaink, vendégeink; kedves új diákjaink!

Nagy örömmel és szeretettel köszöntöm azokat, akik egybegyűltek ma erre az ünnepélyes megnyitóra. Azt remélem, hogy mindnyájunk nevében beszélhetek ma örömről.

Mert öröm az, hogy egy iskola, amelynek udvarát már-már felverte a gaz és a dudva, újra gyerekekkel és élettél telik meg.

Öröm az, hogy egy tanár-közösség erősen összefogózva együtt marad és végül otthonra talál.

S öröm az is, hogy szülők, gyerekek és tanárok előlegezik a bizalmat egymásnak, azt remélve, hogy ebből a bizalomból valami jó születhet meg.

Hadd legyen most ez az öröm a köszönet mindazoknak, akik segítették ezt a vállalkozást. Nem akarom és nem is tudnám mind felsorolni őket név és rang szerint, mert a maga nagyságrendjében és a maga helyén mindenki nélkülözhetelen segítséget nyújtott. Voltak iskolák és más intézmények, akik bútort, számítógépeket s mindenféle egyéb felszerelést ajándékoztak; voltak régi tanítványaink, akik tantermeket festettek ki és bútort szállítottak; voltak

alapítványok, elsősorban a Soros-alapítvány, amelyek tudták, hogy egy minimum alatt nem lehet életképes egy kezdeményezés; voltak hivatalnokok, akik tudták, mi múlhat az időn és gyorsan intézkedtek; voltak egyházi személyek, akik testvéri várakozással fogadták kezdeményezésünket és a jóindulatra mutattak példát; és voltak magas szintű állami és önkormányzati tisztségviselők, akik rokonszenveztek programunkkal és támogatták munkánkat. Az épületért pedig, amely az indulás nélkülözhetetlen feltétele volt, a Fővárosi Önkormányzat nagyvonalúságának és a XIV. kerület segítő együttműködésének tartozunk köszönettel. De támogatóinknak és biztatóinknak nemcsak az eredményeket köszönjük, hanem azt is, hogy a küzdelem közben segítettek megőrizni a reményt.

Ezután már inkább elakad a szavam. Nem könnyű egy induló iskola évnyitóján érvényeset és valahogy kézzel foghatót mondani. A mi esetünkben különösen nem, hisz nincsenek mögöttünk sem olyan eredmények, sem olyan hagyományok, amelyekre közvetlenül és könnyen lehet hivatkozni.

Az, hogy protestáns iskola vagy protestáns gimnázium, szokatlanul hangzik ebben az országban, ahol ezen a területen eddig - jól vagy rosszul - felekezeti hagyományok éltek egymás mellett. Ha most nem tekintjük a különböző múltú és tekintélyű állami iskolákat, hanem csak a deklaráltan keresztyén alapú intézményekre gondolunk, felmutatható múltjuk és eredményeik a felekezeti iskoláknak vannak. Így egy olyan vállalkozás, amely a reformatori tanítás közös lelki-szellemi alapján áll, s így akarja ma, Magyarországon felvállalni a nevelés feladatát és gondját úgy, hogy nyitott mindenki számára, egy ilyen iskola nyilvánvalóan mindenekelőtt a jövő felé fordulhat.

Nincs hát más választásunk, mint hogy az utat nézzük, az utat, amely előttünk van. Mielőtt azonban elindulnánk, nem árt, ha végiggondolunk néhány lehetőséget. Mert többféle módon is lehet egy úton haladni, már csak azért is, mert ott sem vagyunk egyedül.

Aki jól startol és jó kocsiban ül, könnyen kilőhet, s az előbb-utóbb rájön a sebesség ízére. Ahogy futnak a póznák és fogynak a kilométerek, úgy törpül el lassan mindenki, aki az úton iparkodik így vagy úgy. Micsoda alakok ülnek micsoda siralmas tragacsokban, te jó ég! Hogy teker az a kis izzadt biciklista! S hogy ezek a majmok mit akarnak itt gyalog, azt már fel sem lehet fogni.

Van persze más is, aki jól győzi az iramot. Legalábbis úgy látszik. Na de csak nem előz meg engem? Azzal a járgánnyal? Le kell nyomni az útról, odakenni a korláthoz! Miért nem tér ki? Mit bámul, térjen ki!

Az a biciklista pedig ott billegni kezd, meginog... centizünk vele egyet! Ha még eddig nem izzadt, hát most izzadjon egy kicsit.

Az a gyalogos meg loholni kezd valami busz után, mindjárt át akar vágni az úton... kiszólunk hát neki, lehetőleg brutálisan és tegezve: "Kotródj, mert elgázollak!"

Lehet persze kevésbé jó kocsival közepes az indulás, közepes esélyekkel. Azért még nincs veszve semmi. Egy kis helyezkedés, egy kis furakodás, egy kis orcátlanság; fog ez menni. Behajtani tilos? Ugyan kérem, ne gyerekeskedjünk. A szembejövő félrerántja a kormányt? Összetöri magát? Istenem, van ilyen. Most pedig minél előbb eltűnni...

Lehet azután metrón és buszon, villamoson és gyalog loholni, csörtetni, esetleg jegy nélkül, pénz nélkül, acsarkodva és szitkozódva. Öklöt rázva irigyelni a biciklistát, motorost, autóst. "Szemetek ezek mind!"

Ha csak magaddal vagy tele, ha csak azzal törődsz, hogy hogy jutsz előre, csak te, egyedül te, akkor fel sem merül, hogy lehet lassítani és nézni a táblákat, hogy hova visz az út.

Lehet megállni, amikor látod, hogy a biciklista megingott, s ott lehetsz, amikor elesik. Fölszedheted.

Lehet megállni és a pihenőnél bevárni azt, akit lehagytál. Lehet vele szóba állni.

S lehet figyelni az út szélén vánszorgókra. Észrevenni, hogy már alig bírja a batyuját vagy a hátizsákját. Föl lehet venni. Meg lehet kérdezni, hogy mi szél hordja idegen tájak felé. S ezen túl, rá lehet jönni arra, hogy mire jó sárral beverni azt, aki gyalog jár, csak azért, mert te autóban ülsz és megteheted.

S lehet derűsen, irigység és harag nélkül ülni vacak biciklin. S különben is, nem biztos, hogy az ér célba, aki Mercedesben ülve előz és száguld.

Lehet jól kilépve gyalogolni, szerény elemózsián élni és beszívni az eső utáni levegőt. S lehet úgy baktatni, hogy lásd, mindenestül lásd a felkelő napot és a lelkesen iparkodó hangyákat.

Valami ilyesmire szeretnék rávenni, téged és magamat, mindnyájunkat, akik most együtt elindulunk. Ne vedd véletlennek, hogy ki kerül melléd, s azt sem, hogy ki vetődik az utadba. Ne megelőzni akard a másikat, hanem találkozni vele. Lehet, hogy először te viszed, te segíted tovább, de lehet, hogy egy ponton megfordul a dolog, s ő akadályozza meg, hogy elaludj nagy sebesség mellett.

Ha négy, öt vagy hat év után úgy mész tovább, hogy itt találkoztál valakivel, vagy rájöttél annak ízére, hogy milyen az, ha együtt mennek az úton ketten, hárman vagy többen, akkor nem hiába indult el ez az iskola.

Első tanévünket, az 1997/98-as tanévet megnyitom.